

Rapport över dokumentation av **HÄLLRISTNINGAR vid ÅSBY**

I Munktorps socken Västmanland

Hällristningsblock RAÄ 114

Skålgropsförekomsterna 112:2, 130 och 449

4 nypptäckta skålgropsförekomster

Hällristningsblock Raä 114 FOTO S-G Broström

Upprättad 2006 av Sven-Gunnar Broström / Kenneth Ihrestam

BOTARK-RAPPORT 2006 – 08

Dokumentation hållristningar vid Åsby i Munktorp socken

Hållristningsblocket RAÄ 114

Skålgropsförekomsterna 112:2, 117:2, 130 och 449

Nyupptäckta skålgropar nordväst om Åsby gård.

Bakgrund

På uppdrag av länsstyrelsen i Västmanlands län har undertecknad genom firma BOTARK inom RANE-projektet utfört dokumentation av hållristningar i länet. Inom Munktorps socken har uppdraget resulterat i att socknens alla bildristningar nu är dokumenterade. Viss nyinventering har utförts inom mindre områden. Munktorp är en av Västmanlands hållristningsrikaste socknar. Inom socken är ett drygt 100-tal skålgropslokaler och ett 10-tal hållristningar registrerade. Denna rapport behandlar hållristningar belägna på Åsbys marker norr om väg E18 samt några nyfynd av skålgropar i samma område.

Raä 114

Denna ristning är belägen på den spruckna översidan av ett stort platt stenblock beläget i åkermark ca 200 meter norr om väg E18 och 600 meter sydväst om Åsby gård. Blocket ligger mitt i det flacka odlingslandskapet och på en nivå av knappt 25 meter över havet. På impediment och åkerholmar i området finns gravfält, stensättningar och skålgropsförekomster. I åkermarken har man funnit lösfynd i form av en skafthålsyxa och ett par löparstenar. Skålgroparna och några av rännorna på blocket var kända vid 1962 års fornminnesinventering. Fler skålgropar och rännor upptäcktes av S-G Broström och K. Ihrestam i samband med 1988 års fornminnesinventering. Vid dokumentationsarbetet inom RANE-projektet 1994 upptäcktes flera nya figurer såsom skepp, yxa, fotsulor m m.

Nyupptäckta skålgropar.

I området nordväst om Åsby gård upptäckte vi 4 nya skålgropslokaler. En är belägen i ett större block beläget i åkermark och 3 i en flack norrluttande berghäll på norra spetsen av en åkerholme.

Dokumentationsmetod

Efter rengöring av ristningsytorna med borstar granskades de i lågt solljus. De då upptäckta figurerna målades därefter i med slammad krita, fotograferades och kalkerades med märkpenna på byggplast. "Plasterna" har sedan scannats och renritats i dator. Eftersom flera nya figurer har upptäckts har även nya beskrivningar gjorts av ristningarna. De nya beskrivningarna har sänts in till RAÄ:s fornlämningsregister.

Resultat

Ristningarnas innehåll redovisas nu till följande:(tidigare känt inom parantes)

Raä 114. 183 (179) skålgropar
1 (-) skepp,
2 (-) fotsulor,
1 (-) yxa,
1 (-) korsfigur,
4 (-) fragment
13 (13) rännen.

Tidigare kända skålgropslokaler 137 skålgropar

4 nyupptäckta skålgropslokaler 32 skålgropar och 1 ränna

Totala antalet figurer i denna rapport:

352 skålgropar, 1 skepp, 2 fotsulor, 1 yxa, 1 korsfigur, 4 fragment och 14 rännen

Dokumentationsmaterial:	Planer över ristningen i skala 1:10 Foton Rapport
--------------------------------	---

Inventering och dokumentation:	<i>Sven-Gunnar Broström</i>
--------------------------------	-----------------------------

Scanning:	<i>Arkitektkopia</i>
-----------	----------------------

Databehandling:	<i>Kenneth Ihrestam</i>
-----------------	-------------------------

Rapportarbete:	<i>Sven-Gunnar Broström</i>
----------------	-----------------------------

Tumba i mars 2006

Sven-Gunnar Broström
BOTARK

VÄSTMANLANDS HÄLLRISTNINGAR**Munktorps socken****Nyregistrering av hällristning RAÄ 114****samt 4 nyupptäckta skålgropsförekomster på Åsbys marker**

utförd 2004 - 2005 av BOTARK / S - G. Broström – K Ihrestam

objekt	Beskrivning av förekomsten	Terräng	Orientering
Raä 114 u 1962	Hällristning i block 6,5 x 6,0 x 1,8 m bestående av <u>1 skepp, 2 fotsulor, 1 yxa, 1 korsfigur, 4 fragment, 13 rännor och 183 skålgropar.</u> <i>Skeppet</i> är 66 cm långt och helt uthugget. <i>Fotsulorna</i> är 14 cm långa och 6 – 7 cm breda, helt uthuggna. <i>Yxan</i> är 30 cm lång. <i>Korsfiguren</i> är 26 x 38 cm men en skålgrop i en korsarm. <i>Fragmenten</i> är 12 – 23 cm långa. <i>Rännorna</i> är 5 – 50 cm långa och 2 – 4 cm breda. 3 av dem sammanbinder skålgropar, 4 utgår från skålgropar. <i>Av skålgroparna</i> är 175 runda, 3 – 9 cm i diameter och 0,5 – 2,5 cm djupa, 8 är avlånga 9 – 18 cm långa, 4 – 6 cm breda och 0,5 – 2 cm djupa. Belägen på blockets ovsida.	Block i åkermark 45 meter SV om väg	
Nyfynd 5	Skålgropsförekomst i block 4,2 x 3,8 x 1,9 m bestående av <u>2 skålgropar</u> 4 – 5 cm i diameter och 0,5 cm djupa. Belägna på SO-delen av blockets översida.	Block i åkermark Ca 50 m NV om vägskorsning.	
Nyfynd 6	Skålgropsförekomst 7 x 2 m (N – S) bestående av <u>30 skålgropar och 1 ränna fördelat på följande förekomster:</u> 1/ Skålgropsförekomst 1,9 x 0,7 m (N – S) bestående av <u>22 skålgropar</u> 3 – 6 cm i diameter och 0,5 – 1,5 cm djupa. 8 skålgropar är belägna i en rad. Belägen på NV-sluttande håll.	Åkerholme 22 meter SV om åkerhorn 7 meter SSO om åkerkant	
Nyfynd 7	2/ Skålgropsförekomst 0,2 x 0,2 m bestående av <u>2 skålgropar och 1 ränna.</u> <i>Skålgroparna</i> är 3 – 4 cm i diameter. <i>Rännan</i> är 3 cm lång och sammanbinder skålgroparna. Belägen på plan hällyta.	1,1 meter SSO om 1	
Nyfynd 8	3/ Skålgropsförekomst 2,2 x 0,4 m (SO – NV) bestående av <u>6 skålgropar</u> 3 – 6 cm i diameter och 0,5 – 1 cm djupa. Belägen på plan hällkant mot sydväst.	1,4 meter SSO om nr 2	

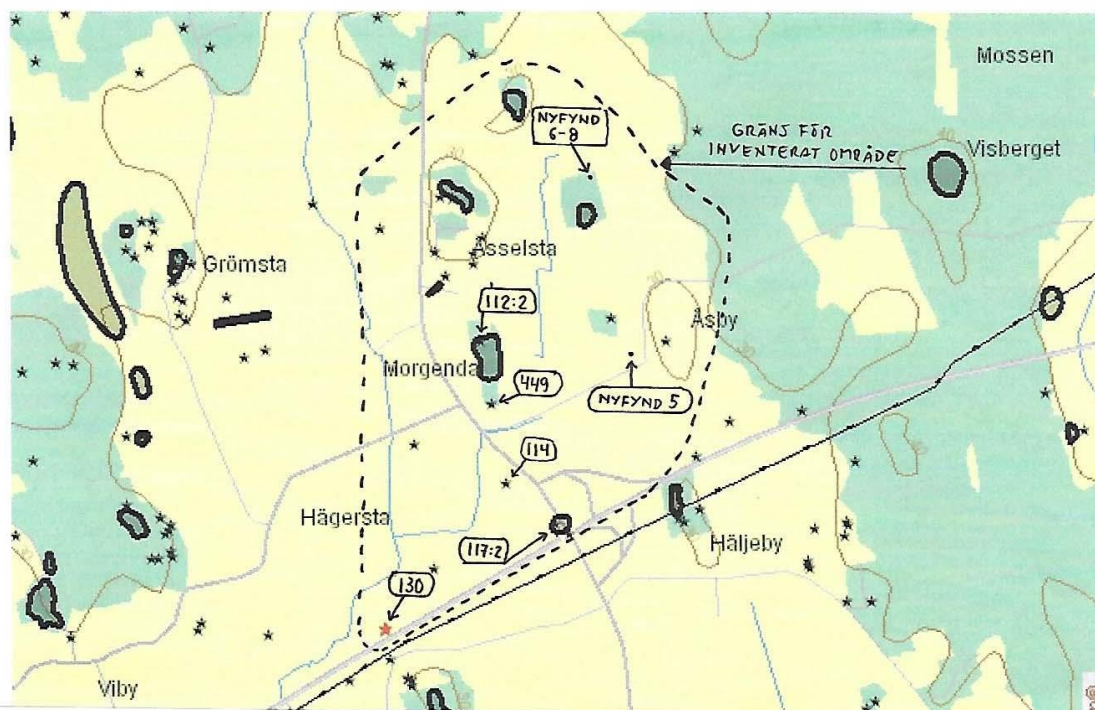
VÄSTMANLANDS HÄLLRISTNINGAR

Munktorps socken

Redovisning av tidigare kända skålgropsförekomster på Åsbys marker

Upprättad 2006 av BOTARK / S - G. Broström

objekt	Beskrivning av förekomsten	Terräng	Orientering
Raä 112:2	Skålgropsförekomst i block 1,2 x 1,1 x 0,3 m bestående av <u>12 skålgropar</u> 4 – 6 cm i diameter och 0,5 – 1,5 cm djupa. Belägna på blockets krön och på avsats mot SSV.	Större åkerholme	Inom område med fossil åkermark och i kanten av ett odlingsröse
Raä 117:2	Skålgropsförekomst bestående av 12 skålgropar i flera mindre grupper upptäckta vid gravfältundersökning och bortsprängda i samband med vägbygge 1961	Åkerholme, gravfält	Västsluttande håll.
Raä 130	Skålgropsförekomst i block 4,8 x 3,0 x 1,9 m Bestående av <u>80 skålgropar</u> 4 – 9 cm i diameter och 0,5 – 2 cm djupa. Belägna på blockets spruckna översida	Åkermark	5 meter norr om åkerkant.
Raä 449	Skålgropsförekomst i block 2,3 x 1,6 x 0,6 m bestående av <u>33 skålgropar</u> 3 – 10 cm i diameter och 0,5 – 4 cm djupa. Belägna på blockets krön och SO till NO-sluttning	Större åkerholme	3 meter NNV om åkerkant 10 meter ONO om åkerhörn

KARTA Fm13

VÄSTMANLANDS HÄLLRISTNINGAR

MUNKTORPS SOCKEN RAÄ 114

Belegget i ett block i Åkersmark ca 200 meter norr om väg E18 och 600 meter SV om Åsby gård.
Dokumentation och dokumentation 2004 av Sven-Gunnar Brorström/Kenneth Thorslund